

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-02-02
Besvaras senast
2016-02-10 kl. 12.00

Till statsrådet Åsa Regnér (S)

2015/16:726 Socialtjänstens utsatta situation

Med anledning av det stora tryck som socialtjänsten på många håll i landet är utsatt för, är det angeläget att regeringen och ansvarigt statsråd Åsa Regnér tydligt redogör för vilka konkreta åtgärder som regeringen planerar att genomföra nu för att lösa den allvarliga situationen. Det räcker inte att följa utvecklingen och konstatera att läget är allvarligt. Socialtjänsten upplevde en utsatt situation redan innan folkvandringar i Europa, vilket skapat ett extra ordinärt tryck i Sverige under hösten.

Situationen är för närvarande oacceptabel. Ett konkret exempel är ett hem för vård eller boende, HVB, i Emmaboda. Det rapporteras om ett våldsamt upplopp på detta HVB-hem under onsdagskvällen den 27 januari. Det ska, enligt uppgifter, bo uppemot 30 människor där. Personalen kände sig hotad och tvingad att låsa in sig i väntan på hjälp från polisen. Nu är 19 personer misstänkta för våldsamt upplopp.

I SVT:s *Agenda* i söndags den 24 januari redogör statsrådet Regnér för sin syn på socialtjänsten: ”Läget är akut. Vi har jobbat med det här under hela 2015, särskilt under hösten så har vi varje torsdag fattat beslut för att förstärka på olika vis. [...] vi har tagit en rad beslut för att försöka följa situationen.”

Det som bland annat finns att ”följa” är hur 86 kommuner redan lex Sarah-anmält sig, och hur ytterligare 85 kommuner överväger att göra detta för att situationen är så allvarlig att socialtjänsten inte kan fullgöra sina lagstadgade uppgifter på ett acceptabelt sätt. Utsatta människor hamnar i kläm och personalen utsätts för en orimlig arbetssituation. Hur många fler av alla Sveriges 290 kommuner ska behöva lex Sarah-anmäla sig för att regeringen ska agera? Enligt bestämmelserna om lex Sarah i socialtjänstlagen, SoL, och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska anställda genast rapportera missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden till den som bedriver verksamheten. Den som bedriver verksamheten ska utreda och avhjälpa eller undanröja det rapporterade missförhållandet utan dröjsmål, och den som bedriver verksamheten, om det visar sig att missförhållandet är allvarligt, ska snarast anmäla det till Inspektionen för vård och omsorg (Ivo).

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har nu en 51-punktslista med

konkreta åtgärder som de anser måste genomföras för att lätta på trycket inom socialtjänsten. Statsrådet Regnér tycks vara nöjd med regeringens åtgärder. Det handlar främst om en statlig satsning på 250 miljoner kronor, det vill säga inte ens 1 miljon kronor per kommun. Därtill handlar det bland annat om en ny boendeform för ensamkommande barn, stödboende, som utretts sedan år 2012. Det vill säga en viktig åtgärd men som inte kommer av det aktuella läget.

Med anledning av det allvarliga läget är det nu angeläget att få denna nya boendeform på plats. Samtidigt är det viktigt att göra rätt från början. Vi föreslog i riksdagen i vår motion med anledning av propositionen om stödboende att bland annat alla utförare, oavsett driftsform, ska ha tillstånd att bedriva stödboende. Därtill se över möjligheten att införa skarpa sanktioner i flera steg vid misskötsel och genomföra regelbunden tillsyn och uppföljning. Tyvärr valde regeringen att inte hörsamma våra konkreta förslag.

Därtill är det allvarligt att regeringen väljer att spara pengar på Inspektionen för vård och omsorg, Ivo, som har i uppdrag att utföra tillsyn och uppföljning av kvaliteten inom de olika boendeformerna i socialtjänsten. På s. 184 i budgetpropositionen utgiftsområde 9 framgår att besparingen nästa år uppgår till över 59 miljoner kronor. Det är inte rimligt. Vi föreslår tvärtom att Ivo ges ytterligare resurser, motsvarande 47 miljoner kronor per år.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande fråga till regeringen och ansvariga statsrådet Åsa Regnér:

Vilka ytterligare konkreta åtgärder ska regeringen genomföra nu för att vara behjälplig till hårt ansatta kommuner och medarbetare i socialtjänsten med anledning av den allvarliga situationen?

.....
Cecilia Widegren (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin